

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/21562,Osrodek-Odosobnienia-w-Uhercach.html>
17.04.2024, 17:00

Ośrodek Odosobnienia w Uhercach

Hasło wydrukowane w **Tom III**

Ośrodek Odosobnienia w Uhercach, funkcjonował 13 XII 1981 – 24 XII 1982 w Zakładzie Karnym w Uhercach (1977–1981 Nowa Wieś); z przerwą 5 – 16 VIII 1982. Na potrzeby ośrodka przeznaczono pawilon III oraz, w okresie przetrzymywania większej liczby osób, pawilon II. Komendantem ośrodka był mjr Marian Kara; stan liczbowy funkcjonariuszy: 128, w tym 71 zatrudnionych w dziale ochrony. Pierwszymi internowanymi w Uhercach byli działacze „S” z woj. krośnieńskiego i przemyskiego. Od III 1982 przywożono działaczy z Regionu Śląsko-Dąbrowskiego. Łącznie w ośrodku internowano 641 osób, w tym z woj. katowickiego 401, przemyskiego 77, krośnieńskiego 68 oraz krakowskiego 16.

Warunki sanitarne były złe: brudne i przepełnione cele, niedziałające ogrzewanie, zdarzały się powybijane szyby w celach, które w zimie zakrywano materacami. Protesty budziła jakość żywności. Na skutek interwencji MKCK, Kościoła Katolickiego oraz protestów samych internowanych warunki ulegały z czasem poprawie. W I 1982 otworzono cele, umożliwiając swobodny kontakt między osadzonymi. Umożliwiono także korzystanie ze świetlicy więziennej. Problemem był w pierwszych 3–4 mies. brak odpowiedniej opieki medycznej. Natomiast w okresie letnim notorycznie brakowało bieżącej wody, wobec tego przed pawilonem III zainstalowano beczkę z wodą.

W ośrodku funkcjonowała wszechnica, w ramach której wygłaszano referaty, prowadzono kursy nauki jęz. obcych. Internowani przy pomocy dostępnych materiałów tworzyli prace plastyczne o tematyce religijnej i patriotycznej. Wydawano pisma: „Głos Ekstremy”, „Hierarchia Wartości”, „Kret”, „Noc Listopadowa”, „Świadek – Podejrzany, Zatrzymanie – Przesłuchanie”, „Zadymka Bieszczadzka”,

„Zrób to Sam. Poradnik drukarza”.

W ośrodku często dochodziło do akcji protestacyjnych. Największa, dot. uwolnienia dwóch chorych internowanych, odbyła się w nocy 18/19 IV 1982 i polegała na zabarykadowaniu się internowanych w jednym z pawilonów. Na skutek protestu chorych przewieziono do szpitala więziennego w Zabrze-Zaborzu. Pozostałych uczestników zajęć przeniesiono do ośrodków w Nowym Łupkowie oraz Załężu k. Rzeszowa. Jednemu z inicjatorów akcji, Rafałowi Szymońskiemu, postawiono zarzuty karne, został jednak uniewinniony. W Uhercach doszło do kilkunastu protestów głodowych oraz bliżej nieokreślonej liczby wystąpień o mniejszej skali, prowadzonych gł. z powodu złych warunków bytowych, konfliktów ze Służbą Więzienną lub w sprzeciwie wobec wprowadzenia stanu wojennego. Internowanych, u których lekarze stwierdzili poważniejsze schorzenia, umieszczano w najbliższych szpitalach w Lesku lub Sanoku.

Ośrodek w ramach pomocy udzielanej internowanym przez Kościół, był odwiedzany przez kilku biskupów (m.in.: Tadeusza Błaskiewicza, Mariana Rechowicza, Albina Małysiaka), członków Prymasowskiego Komitetu Pomocy Więzionym, Internowanym, Represjonowanym i ich Rodzinom oraz Maję Komorowską, Władysława Siłę-Nowickiego, Romualda Kukułowicza, Andrzeja Rozmarynowicza. Kilkakrotnie ośrodek wizytowali członkowie MKCK ze Szwajcarii, przedstawiciele krośnieńskiego Sądu Wojewódzkiego oraz lokalnej prasy.

W 2018 ZK w Uhercach pełnił swą pierwotną funkcję, będąc jednostką penitencjarną typu półotwartego. W VIII 2007 w Uhercach odbyło się spotkanie b. internowanych połączone ze zwiedzaniem ZK. O internowaniu w ośrodku działaczy „S” przypomina tablica pamiątkowa wmurowana w pobliskim kościele.

Grzegorz Wolk

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

[Zgłoś błąd](#)